

Van de voorzitter

De Historische Kring Dalfsen kan terugkijken op een bijzonder positief jaar, waarbij de Historie van Dalfsen breed in de belangstelling stond. Het was tevens het eerste volle kalenderjaar in ons fraaie nieuwe Historisch Centrum Dalfsen, waar het voor werkgroepleden prima werken is en waar de bezoekers graag met hun vragen binnen komen.

Een uitbreidingsplan in een fraai stukje buitengebied zoals Oosterdalfsen, stemt je niet tot vrolijkheid. Nu besef je, en met mij meerderen, indien dat niet was gepland, was een stuk kennis over 5000 jaar geleden aan ons voorbij gegaan en was Dalfsen archeologisch niet wereldwijd op de kaart gezet.

De Historische Kring Dalfsen is daar volop bij betrokken geraakt. Een expositie in het gemeentehuis, die moest worden verlengd, trok maar liefst ruim 2000 bezoekers, waaronder ook de Dalfser basisschoolkinderen. Een presentatie wordt middels foto's en een informatiezuil voortgezet in de Trefkoele+. Tevens kwam de redactie van onze Rondon Dalfsen met een Special over de opgravingen die gretig aftrek vond, en nog vindt.

Op verzoek van de gemeente heeft de Historische Kring Dalfsen een voorstel gedaan voor de straatnaamgeving in Oosterdalfsen. Ons voorstel is vrijwel geheel overgenomen.

In mei van dit jaar hield Ab Goutbeek een boekpresentatie op Landgoed Den Berg over het Eikenhakhout langs de Vecht, 200 jaar geleden. Daarnaast waren er succesvolle bijeenkomsten van diverse werkgroepen in ons Centrum, maar ook elders in de gemeente Dalfsen.

In ons Centrum zijn vrijwel alle dagdelen en avonden leden van de werkgroepen actief en worden bezoekers graag te woord gestaan om ze te informeren over de Dalfser historie of hun eigen verleden.

Eén en ander heeft ertoe geleid dat nieuwe werkgroepleden zijn toegetreden. Nieuwe vrijwilligers zijn nog steeds welkom, uiteraard wel passend bij een werkgroep.

Omdat de zaal niet beschikbaar is, zal onze jaarvergadering in 2016 niet worden gehouden op de traditionele laatste maandag in januari, maar op woensdag 27 januari in de Panoramazaal van de Trefkoele+.

Eén van de vergaderpunten betreft het voorstel om de jaarlijkse contributie te verhogen. Onze Historische Kring Dalfsen is momenteel financieel gezond en dat willen wij graag zo houden. Wij willen geen afbreuk doen aan onze activiteiten. De contributie is veruit onze belangrijkste bron van inkomsten. Uiteraard blijven wij goed om ons heen kijken naar andere mogelijkheden.

Dankzij de inspanning van één van onze leden is het aantal sponsors al behoorlijk toegenomen. Alle sponsors worden nu vermeld op de binnenzijde van het achterblad van Rondon Dalfsen.

Voor speciale aankopen t.b.v. onze activiteiten hebben wij ook een beroep kunnen doen op het projectenfonds voor Historische Verenigingen van de Gemeente Dalfsen.

Toch blijft er een financieel tekort. De laatste contributie aanpassing was in 2011.

Het bestuur doet daarom het voorstel om de contributie per 1 januari 2016 te verhogen met € 2,50, wij rekenen op instemming van onze leden.

Naast de overige gebruikelijke agendapunten presenteert zich na de pauze weer één van onze werkgroepen, dit keer de werkgroep Foto- en beeldmateriaal.

Het bestuur hoopt weer vele leden op onze jaarvergadering in de Trefkoele+ te kunnen verwelkomen.

Tot slot zullen er ook in 2016 voor de Historische Kring Dalfsen zeker weer vele nieuwe uitdagingen zijn, die ons blijven motiveren om tijd te besteden aan de Dalfser geschiedenis. Onze bevindingen willen we graag met geïnteresseerde Dalfsenaren delen.

Voorts wens ik u mede namens de redactie van Rondon Dalfsen en het bestuur veel leesplezier met de bijgaande editie van Rondon Dalfsen en daarbij alle goeds voor 2016.

Activiteiten

Op 1 februari 2016 (20.00 uur, in de Overkant), houdt de Historische Kring weer haar traditionele "dia"-avond. Vorig jaar werd de filmdocumentaire Oerijssel, Zomerwende vertoond.

Nu volgt deel II, Winterwende, over volksgeloof in de streekcultuur van Overijssel.

Hoofdpersoon in Oerijssel is Margje Fikse, bewoonster van de IJsseldelta, die de stad verruilde voor haar roots langs de IJssel. Terug in de streek van haar jeugd, gaat ze op zoek naar de oerwortels van de plattelandscultuur en de laatste restanten volksgeloof in de streekcultuur van Overijssel. Op onderzoek naar spoken, paasvuren en wonderbomen. Wat kunnen we nu nog ervaren van de tijd voor de kerstening? In hoeverre zijn oude gebruiken nu nog zichtbaar? En hoe heeft de tijd voor de kerstening ons geloof in dat wat we niet zien, beïnvloed?

In deel 2 wordt het herfst, najaar, donker. Tijdens het vervolg van haar zoektocht verdiept ze haar contact met predikant Henk Vreekamp, die alles weet van het 'heidendom' uit de tijd voordat zendelingen Overijssel kerstenden.

Ook verdiept ze haar contact met natuurkenner Wim Toorneman uit Espelo, volkscultuurkenner Dirk Kok uit Staphorst en verhalenverteller Herman Kampman uit Hellendoorn. Nieuw in deel 2 is wichelroedeloper Wim Roetert uit Diepenveen.

Ondertussen maakt Overijssel zich op voor Kerst en Oud en Nieuw, wat de Saksen in vroeger tijden 'het joelfeest' noemden. Zoals de voorjaarsrituelen vooral de vruchtbaarheid stimuleerden, lijkt het najaar mensen bang te maken voor het onbekende.

In 'Winterwende' stuit Margje op de oude sage Derk met de Beer, ook wel bekend als Derk met de Honden. Ze probeert de oorsprong ervan te achterhalen en doet bijzondere ontdekkingen. Dan keert het lot zich tegen haar. Zou er een verband zijn?

Nieuw in de vitrine.

In 1980 is aan de Brinkweg de boerderij van Wennemars uitgebreid met een melkstal. Tijdens deze bouwactiviteiten kwam daar wat aardewerk te voorschijn uit de vroege middeleeuwen.

In de directe omgeving zijn daar reeds eerder fragmenten van aardewerk gevonden uit vroegere perioden t.w. uit de Trechterbeker-, Klokbeker-, IJzer- en Frankische tijd.

Bij Wennemars waren het de restanten van hier ter plaatse gemaakte Kogelpotten.

Van deze met de hand geknede potten, kwamen diverse randen voorschijn.

Zelfs een weinig voorkomende voet van een kogelpot met een standring.

Maar naast het inheemse aardewerk werden ook fragmenten aangetroffen van ingevoerd en op de draaischijf gevormd aardewerk uit de omgeving van Keulen, uit de pottenbakkerscentra van Pingsdorf en Paffrath.

Dit wat luxere aardewerk toont aan dat er, daar waar Erben is geboren, rond 1100 - 1150 ook al belangrijke mensen woonden.

Werkgroep '39-'45

Nogmaals uw medewerking gevraagd

In het vorig bulletin (sept 2015) vroeg men informatie over **de heer Frederik Jan Runhart** die met zijn vrouw Gerridina Frederika Beuving woonde aan de Zwolscheweg. (nu de Ruitenborghstraat in het huis waar een tijdlang Apotheek Aalders was gevestigd)

Frederik Jan is overleden op 27-02-1945 in Zwolle, 27 jaar oud. In 1945 was hij kantoorbediende.

Tevens was er een oproep om informatie te verkrijgen over de personen die op de foto staan.

Alle informatie, hoe onbeduidend die ook lijkt, is welkom!

Lezing over het leven van Czesław Oberdak

Op 8 maart 1945 werden te Woeste Hoeve in de gemeente Apeldoorn 117 mannen door de Duitse bezetter gefusilleerd als represaille voor de "aanslag" op Rauter, de hoogste Duitse politiegeneraal en hoofd van de SS in Nederland. Het is de grootste massa executie op Nederlands grondgebied tijdens de oorlogsjaren.

Eén van de slachtoffers was Marius van der Veen. Als ambtenaar werkte hij op de gemeentesecretarie in Dalfsen. Hij was lid van de LO (Landelijke Organisatie voor hulp aan onderduikers) waarvoor hij financiële steun regelde en zorgde voor valse persoonsbewijzen. Hij verstreekte eenvoudig illegaal blanco persoonsbewijzen, voorzien van zijn handtekening. Hij liet ook een deel van het persoonsregister van Dalfsen verdwijnen. Op 22 november 1944 werd hij op de secretarie gearresteerd, nadat bij een joods meisje dat was opgepakt, een door hem ondertekend persoonsbewijs was gevonden.

Marius werd naar kamp Erica in Ommen overgebracht en zwaar mishandeld. Uiteindelijk werd hij in het huis van bewaring in Zwolle opgesloten.

Een ander slachtoffer was de uit Polen afkomstige Czesław Oberdak. Oberdak vertrok kort na het uitbreken van de oorlog vanuit Polen om uiteindelijk in Engeland aan te komen. Hij wist zich te voegen bij het 306^e bommenwerpers van de Engelse Royal Air Force (RAF). Op dinsdag 30 mei 1944 escorteerde Oberdak een vloot bommenwerpers van de United States Army Air Force (USAAF) die hun bommenladingen moesten laten vallen boven Halberstadt en Oschersleben. Het lukte Oberdak niet terug te keren naar Engeland en hij maakte in Dalmsholte een geslaagde noodlanding. Na ondergedoken te zijn geweest in de "Wolfskuil" bij Ommen werd Oberdak verborgen gehouden in de boerderij "De Schaapskooi" op het landgoed Rechteren.

Na vele omzwervingen komt Oberdak terecht in een bos in de buurt van Hoenderloo. Hier wordt hij per toeval ontdekt door de Duitsers en wordt hij gevangengenomen. Uiteindelijk wordt hij op 8 maart 1945 samen met Marius van der Veen en 115 andere mannen doodgeschoten bij Woeste Hoeve. Woeste Hoeve is de plaats waar zijn leven werd beëindigd, maar Woeste Hoeve was niet de plaats waar het verhaal over hem ophield. Oberdak werd na de executies niet geïdentificeerd en werd als onbekende begraven. Na bijna 65 jaar werd hij uiteindelijk geïdentificeerd en kon hij met militaire eer worden bijgezet in het familiegraf in Krakau in Polen.

Journalist Richard Schuurman doet nu al bijna 25 jaar onderzoek naar Oberdak en weet waarschijnlijk meer over zijn leven dan wie dan ook. Op 14 januari 2016 houdt hij op uitnodiging van de werkgroep Documentatie '39-'45 van de Historische Kring Dalfsen een lezing over het leven van Oberdak. In de Panoramazaal in de Trefkoele+ te Dalfsen (Ruigedoornstraat 108) zal de lezing om 20:00 uur van start gaan. Vanaf 19:00 uur is er een kleine, luchtoorlog gerelateerde expositie te bezichtigen. Voor de lezing is het nodig om u in te schrijven via de website van de Historische Kring Dalfsen. www.oudaldalfsen.nl

Mocht u moeite hebben met het invullen van het formulier, dan kunt u tijdens de openingstijden van het Historisch Centrum te Dalfsen hulp vragen aan één van de vrijwilligers. Na afloop van de lezing is het boek 'Spoor naar Woeste Hoeve', geschreven door Richard Schuurman te koop.

De entree is gratis maar na de lezing zal er bij de uitgang een hoge hoed staan voor een vrije gift. U bent van harte welkom!

Werkgroep Digitalisering

FACEBOOK en de Historische Kring Dalfsen

Wat heeft de Historische Kring Dalfsen met Facebook?

Die vraag hebben wij ons enige tijd geleden ook gesteld als werkgroep Digitalisering.

Facebook is een modern medium waar we ons (ook) mee kunnen profileren. Na ons te hebben verdiept in de voor- en nadelen, het gebruik en de doelstellingen, vonden wij dat het de moeite waard was om dit te gaan proberen. Dan kom je er achter dat er 2 typen (soorten) Facebookpagina's zijn.

De meest voorkomende is de "persoonlijke" pagina. Dat is letterlijk een pagina over één persoon, wanneer deze is geboren, wie zijn vrienden zijn, enz.

Maar dat is niet gebruikelijk voor een professionele Facebookpagina. Op zo'n pagina geef je informatie over je product. Wanneer je "bedrijf" geopend is, hoe je "bedrijf" bereikbaar is, wat voor een soort "bedrijf" je bent, enz.

Je kunt er aangeven of je bijvoorbeeld ANBI geregistreerd bent.

Verder natuurlijk een telefoonnummer en e-mailadres om informatie op te vragen.

Nadat we dit allemaal tot ons hadden genomen zijn we een Facebookpagina gaan maken.

Deze pagina heeft de naam: www.facebook.com/hkdalfsen.

Als je zelf al een persoonlijke pagina hebt aangemaakt kun je onze pagina bezoeken.

Daarna kun je op onze pagina aanvullingen/opmerkingen geven over onderwerpen die wij plaatsen. Als je iets leuk vindt dan geef je ons een duim (like), heb je meer info dan lever je dat aan. Vind je het erg leuk en denk je dat anderen hier ook wat aan hebben dan kun je het "delen".

Heb je zelf geen Facebook, dan kun je onze naam intypen op de internetregel van bijv.

Google en krijg je ook onze pagina te zien. Je kunt echter geen complimenten geven, geen informatie aanleveren, niet delen, enz. Je kunt alleen lezen wat er staat.

Het is een interactief medium en wij vinden dit een toevoeging aan de al reeds bestaande mogelijkheden om de Historische Kring te promoten. Vandaar dat wij zijn begonnen op Facebook.

Wij proberen elke week wat bijzonders te plaatsen. De ene keer een groepsfoto met namen gezocht, de andere keer informatie over een gebouw (bijv. De Grutte Moole), of zomaar een mooie foto die we tegenkomen op een woensdagmorgen bij de fotoclub.

We hopen dat jullie een beetje nieuwsgierig geworden zijn en dat we meerdere leden van de Historische Kring mogen begroeten op Facebook.

Dus: Ga ons "liken" en "delen" waardoor het verspreidingsgebied toeneemt.

Werkgroep Foto- en beeldmateriaal

Na de zomerperiode is de werkgroep weer voortvarend gestart met de diverse werkzaamheden, bestaande uit het scannen van foto's en negatieven. Verder wordt er nog steeds veel aandacht besteed aan het controleren van de diverse bestanden. Ook het inbrengen van namen van de personen op de foto's in Excel is een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden. In de afgelopen periode is ook weer veelvuldig een beroep gedaan op medewerking van de werkgroep. Er zijn weer foto-presentaties verzorgd in het

ouderencentrum Rosengaerde en een presentatie voor de vrijwilligers van de Zonnebloem. Er is historisch fotomateriaal verstrekt aan een tweetal bedrijven die zich in Dalfsen hebben gevestigd. En zeer recent is medewerking verleend aan de eigenaar van de Jumbo-supermarkt, die dit jaar een halve eeuw bestaat. De medewerking bestond uit het beschikbaar stellen van historische foto's en tevens van de recente opgravingen in Oosterdalfsen. Deze foto's zijn gebruikt voor het samenstellen van een kaartspel. Op deze manier is door samenwerking met de Historische Kring een geschiedenis spel ontstaan. Voor dit laatste project is vooral veel werk verricht door werkgroep lid Jan Willem Brinkman. Het vele werk zat met name in het omzetten van de foto's van verticale in horizontale stand en het op de juiste maat maken om daardoor tot het gewenste resultaat te komen. De verslaggever van dagblad De Stentor kopte dan ook in de editie van dinsdag 27 oktober j.l. met "Dalfsen is op de kaart gezet".

5

Werkgroep Genealogie

Ooit al eens willen beginnen met familieonderzoek? Dan nu een goede gelegenheid. In januari starten we voor het 5^e jaar met de cursus **Genealogie voor Beginners**. In een woensdagavond groep en een donderdagmiddag groep bieden we u al het gereedschap aan om met een onderzoek naar uw voorouders te beginnen. Theorie, computerprogramma's, veel zelfwerkzaamheid en uiteraard hulp om u op weg te helpen. Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar. Voor verdere informatie kunt u contact opnemen via maeclaassen@gmail.com

Geschenken

Fam. Westera.
Hartelijk dank hiervoor.

Koffer met klederdrachtkleren.

Boekennieuws: oktober 2015

"De Jaren 1940 -1945 Nieuwleusen".

In deze aangevulde tweede druk zijn veel herinneringen van mensen uit oorlogstijd vast gelegd.

"Kunst en Ambacht"

Zowel in woord als beeld worden hier ambacht en de daaruit voortkomende kunst weergegeven. Uitgebreid komen de diverse materialen aan bod.

"De Vijftien Executies"

Op 4 en 10 april 1945 hebben op twee plaatsen aan de IJssel executies plaats gevonden.

De tiende april was S.J. Baarsma, onderwijzer in Emmen daarvan het slachtoffer.

Na een gedegen archief onderzoek door W. Noordman zijn er veel nieuwe feiten boven tafel gekomen.

Boeken verkrijgbaar in het Historisch Centrum Dalfsen.

Geschenken voor de komende feestdagen:

Sallands Boerderijenboek

29,95

Vårse gruunte, Verhaelties en gedichies in 't Dalsler dialect	7,00
Overijsselse Windmolens van toen en nu	29,90
Culturele Atlas van de Vecht	24,95
A. Baron van Dedemschool 100 jaar	25,00
Oudleusen in de 20e eeuw	8,00
150 Jaar molen van Fakkert	12,50
O.A.T.'s Kadastrale atlas Dalfsen	10,00
Eikenhakhoutboek	20,00
Canon van Dalfsen	15,00
Verzamelbanden Rondom Dalfsen	10,00
Gebundelde (ongeveer 60 stuks) oude nummers Rondom Dalfsen	10,00

Twee boeken geschreven door Wim van Lenthe